

ZPRÁVODAJ

Vydává
Národní informační,
vzdělávací
a osvětové středisko
bezpečnosti práce
při Výzkumném ústavu
bezpečnosti práce, v. v. i.

www.suip.cz www.ceskyfocalpoint.cz
www.bozpinfo.cz www.vubp.cz

číslo 4/2020

KONTROLNÍ ČINNOST SÚIP V OBLASTI PRACOVNÍCH PODMÍNEK ZAHRA NIČNÍCH ZAMĚSTNANCŮ

Státní úřad inspekce práce zařadil do ročního programu kontrolních akcí pro rok 2020 kontroly v oblasti pracovních podmínek zaměstnanců ze zahraničí, konkrétně kontroly u zaměstnavatelů zařazených do programu „Kvalifikovaný zaměstnanec“. Důvodem je navýšení počtu zaměstnanců ze zahraničí v ČR, což s sebou může přinášet možnost zvýšeného porušování pracovněprávních předpisů ze strany zaměstnavatelů. Program „Kvalifikovaný zaměstnanec“ je program schválený vládou za účelem dosažení ekonomického přínosu pro ČR, který nahradil dosavadní migrační projekty a režimy zvláštního zacházení, kterými byly: režim zvláštního zacházení pro kvalifikované zaměstnance z Ukrajiny (tzv. režim Ukrajina), režim Ostatní státy a Zvláštní postupy pro pracovníky do zemědělství, potravinářství a lesnictví z Ukrajiny. Cílem programu „Kvalifikovaný zaměstnanec“ je poskytnout podporu přímým zaměstnavatelům, kteří do ČR potřebují přivést kvalifikované zahraniční pracovníky. Za tímto účelem je jejich zahraničním pracovníkům, kteří splní stanovená kritéria, garantována možnost podání žádosti o pobytové oprávnění na zastupitelském úřadu ČR v zahraničí. Program je v ČR realizovaný od 1. 9. 2019 a je určen pro občany Běloruska, Černé Hory, Filipín, Indie, Kazachstánu, Moldavska, Mongolska, Srbska a Ukrajiny. Orgány inspekce práce tedy provádí nově v roce 2020 v rámci kontrolní činnosti kontroly u zaměstnavatelů, kteří jsou zařazení do programu „Kvalifikovaný zaměstnanec“. Kontroly jsou zaměřeny na dodržování kritérií, které zaměstnavatel musí splňovat, aby byl do programu zařazen – uzavření pracovního poměru se zahraničním zaměstnancem na stanovenou týdenní pracovní dobu (plný úvazek); uzavření pracovního poměru se zahraničním za-

městnancem na dobu alespoň 1 roku; poskytnutí mzdy nebo platu v minimální výši 1,2 násobku zaručené mzdy odpovídající příslušné skupině prací dle nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a to po celou dobu trvání pracovního poměru zahraničního zaměstnance. Inspektory je dále kontrolován soulad obsahu pracovněprávního vztahu zahraničního zaměstnance se zaměstnaneckou kartou, která mu byla vydána, dodržování povinnosti zaměstnavatele zajistit všem zaměstnancům rovné zacházení, dodržování právních předpisů v oblasti pracovní doby a v oblasti odměňování obecně a dodržování základních povinností zaměstnavatele v oblasti BOZP.

Kontrolní činnost orgánů inspekce práce v roce 2020 velmi výrazně ovlivňuje

koronavirová pandemie. Zvláště se to dotýká oblasti zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí, protože v rámci vyhlášeného nouzového stavu byly po dlouhou dobu uzavřeny hranice ČR, což výrazně ztěžovalo příjezd zahraničních zaměstnanců do ČR. V rámci nouzového stavu také byla omezena kontrolní činnost inspektorátů práce či byly ze strany SÚIP pozastaveny školení, přednášky a instruktáže. Instruktáž k hlavnímu úkolu pracovní podmínky zaměstnanců ze zahraničí tak byla posunuta z března 2020 na září 2020. Na základě výše uvedených skutečností nelze v současné době kontrolní činnost v oblasti pracovních podmínek zaměstnanců ze zahraničí vyhodnotit, jelikož kontroly podle plánu kontrolní činnosti pro rok 2020 v této oblasti jsou zahajovány teprve v těchto týdnech.

*Mgr. Michaela Rybová
úsek inspekce PVP
Státní úřad inspekce práce*

KONTROLY PLNĚNÍ POVINNÉHO PODÍLU ZAMĚSTNÁVÁNÍ OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Nedílnou součástí kontrolní činnosti orgánů inspekce práce v oblasti zaměstnanosti jsou rovněž kontroly zaměřené na plnění povinností zaměstnavatelů zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve výši povinného podílu těchto osob na celkovém počtu zaměstnanců. Tak jako v minulých letech i v roce 2020 je kontrolní činnost zaměřena na ty zaměstnavatele, kteří dle informací úřadu práce měli plnit povinnost zaměstnávat osoby se zdravotním postižením a v hlášení úřadu prá-

ce deklarovali povinnost odvodu do státního rozpočtu, ale tento neodvedli v zákonem stanovené lhůtě, případně vůbec.

Od 1. 1. do 30. 9. 2020 bylo zahájeno celkem 90 kontrol zaměřených na tuto oblast, z toho celkem 62 kontrol bylo k tomuto datu již dokončeno. Porušení bylo zjištěno u každé kontroly, přičemž nejčastěji zjištěným porušením v této oblasti bylo tak jako v minulých letech nesplnění povinnosti v zákoně o zaměstnanosti stanovené lhůtě do 15. 2. následujícího roku provést od-

vod do státního rozpočtu, kdy ze zákona o zaměstnanosti vyplývá, že pokud tak zaměstnavatelé neučinili, pak dle zákona nesplnili povinný podíl zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Dalším častým porušením bylo nedodržení lhůty pro ohlášení plnění povinnosti, která je stanovena dle zákona o zaměstnanosti rovněž do 15. 2. následujícího roku.

Z kontrolní činnosti vyplývá, že jedním z důvodů pro řádné plnění povinností je u řady zaměstnavatelů stále nedostatečná znalost prováděcího právního předpisu, tj. vyhlášky č. 518/2004 Sb., ve které je uveden způsob výpočtu průměrného ročního přepočteného počtu zaměstnanců. Zaměstnavatelé většinou spoléhají na účetní program,

který jim tuto povinnost vypočítá, ale neumí si zkontrolovat, zda je výpočet správný.

Dle zákona o zaměstnanosti jsou dodavatelé náhradního plnění povinni zadat do informačního systému elektronické evidence náhradního plnění vedeného na stránkách MPSV všechny informace do 30 kalendářních dnů od zaplacení ceny výrobků, služeb nebo realizovaných zakázek a odběratelé mají možnost si prostřednictvím zaslání e-mailu tyto informace zkontrolovat, doklady buď potvrdit, vrátit k opravě nebo odmítnout. Zde však mohou ze zkušeností z kontrolní činnosti nastat případy, že si odběratelé tyto informace pečlivě nezkontrolují, doklady schválí a po provedené

kontrole se zjistí, že údaje v evidenci náhradního plnění neodpovídají skutečnosti. V takových případech je vždy dle zákona o zaměstnanosti odpovědnost na odběratelích, neboť i nadále platí, že za plnění povinného podílu odpovídá vždy zaměstnavatel (odběratel) a odpovědnost dodavatele za správnost údajů poskytnutých odběrateli není zákonem nikterak řešena.

K datu 30. 9. 2020 bylo zaměstnavatelům za přestupky z let 2018 a 2019 v oblasti plnění povinností vyplývajících ze zaměstnávání osob se zdravotním postižením uloženo celkem 17 pokut v souhrnné výši 448 000 Kč.

*Ing. Martina Žáková
úsek inspekce NLZ*

Státní úřad inspekce práce

BEZPEČNOST TLAKOVÝCH NÁDOB A PRACOVNÍ ÚRAZY

Tlakové nádoby stabilní, parní a horkovodní kotle jsou jako vyhrazená tlaková zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života a zdraví zaměstnanců zdrojem potenciálních rizik s nebezpečím vzniku závažných pracovních úrazů. V uplynulých letech byl na Ústecký kraj a Liberecký kraj zaznamenán zvýšený výskyt pracovních úrazů a mimořádných událostí souvisejících s provozem, údržbou a opravami tlakových zařízení.

K závažné mimořádné události došlo v chemickém závodě při stáčení tekutého fenolu z autocisterny do tlakových zásobníků, kdy došlo ke dvěma smrtelným pracovním úrazům. Únik nebezpečné toxické látky fenolu ze stáčecí hadice do okolí výrobní firmy měl za následek potřísnění pracovníků provádějící stáčení. Při šetření okolností vzniku těchto pracovních úrazů bylo zjištěno, že riziko úniku nebezpečné látky bylo ze strany provozovatele podceněno a pracovníci nebyli vybaveni vhodnými osobními ochrannými prostředky. Cisterna byla tlakovou nádobou stabilní, protože měla svůj zdroj tlaku, ale přesto pro urychlení přetlačení kapalného fenolu byl použit přetlak z centrálního rozvodu vzduchu napojeného na centrální vzdušník, který měl provozní přetlak vyšší než nejvyšší dovolený přetlak nádob cisterny.

Další závažný pracovní úraz zaměstnanec spalovny komunálního odpadu se stal při explozi parního kotle na

spalování odpadu. Při provozu kotle došlo k netěsnosti na parním potrubí výparníku v důsledku uražení cca 1 m trubky o světlosti DN100 mezi prvním a druhým tahem spalovacího prostoru kotle. Zaměstnanec byl při masivním výronu přehřáté páry a naplnění celého prostoru pracoviště parou zcela izolován v kabině jeřábu. Při opuštění tohoto prostoru byl popálen, zejména při nadýchání páry a na obou horních končetinách od horkých částí žebříku. Výrobce kotle při zpracování analýzy rizik nepředpokládal možnost vzniku takto masivní netěsnosti a úniku velkého množství páry mimo spalovací prostor kotle.

Při opravě parního granulačního kotle došlo k těžkému zranění dvou pracovníků dodavatelé firmy. Pracovníci prováděli opravu elektricky ovládaného ventilu na potrubí napájecí vody kotle. Při demontáži součástí uzavíracího ventilu došlo k náhlému roztěsnění ucpávky a výronu horké vody a páry do prostoru kotelny. Průnik byl tak intenzivní, že okamžitě došlo k opaření obou zaměstnanců na obličeji, rukou a ostatních nechráněných částech těla. Při šetření okolností vzniku úrazů bylo zjištěno, že nebyla provedena kontrola před provedením opravy a z tlakové části kotle nebylo řádně vypuštěno provozní médium.

Při uvádění do provozu velkého technologického zařízení na výrobu papíru, jehož součástí byla tlaková nádoba stabilní – trubkový výměník tepla, do-

šlo k roztržení pláště nádoby. Únik horkého kondenzátu páry a ocelové úlomky z odlomené části pláště nádoby způsobily pracovní úraz zaměstnanci dodavatelé firmy. Šetřením byly zjištěny nedostatky pramenící z nesprávně provedené analýzy rizik výrobcem zařízení, chybami řídicího systému a nevhodným měřením hladiny kondenzátu v nádobě.

Při šetření událostí a provedených kontrolách dokladů byly inspektory zjištěny skutečnosti dokládající fakt, že identifikace rizik provedené výrobcem zařízení, provozovateli, opravárenskými a servisními firmami jsou velmi často prováděny nedostatečně. Důkladná analýza rizik všech možných stavů a nebezpečí může v mnoha případech chránit životy zaměstnanců provozovatele a zabránit velkým materiálními škodám na technickém zařízení.

*Ing. Milan Mocker
inspektor oddělení BOZP
Oblastní inspektorát práce
pro Ústecký kraj a Liberecký kraj*

Tento příspěvek je pro Zpravodaj SÚIP zkrácen. Celý článek je k dispozici na www.suip.cz a www.bozpinfo.cz

KAMPAŇ PRO OBDOBÍ 2020–2022 K PŘEDCHÁZENÍ MUSKULOSKELETÁLNÍM PORUCHÁM SOUVISEJÍCÍM S PRACÍ: ZDRAVÉ PRACOVÍŠTĚ SI POSVÍTÍ NA FYZICKOU ZÁTĚŽ

Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA) připravila na období 2020–2022 další ze svých kampaní, tentokrát zaměřenou na muskuloskeletální poruchy související s prací. Nová kampaň má název **Zdravé pracoviště si posvítil na fyzickou zátěž**. Téma bylo zvoleno proto, že miliony pracovníků v celé Evropské unii trpí muskuloskeletálními poruchami souvisejícími s prací. Podle údajů z šestého průzkumu pracovních podmínek v Evropě si na muskuloskeletální poruchy stěžují přibližně tři z pěti pracovníků v Evropské unii.

Muskuloskeletální poruchy poškozují kvalitu života lidí a jsou jednou z hlavních příčin pracovní neschopnosti a předčasného odchodu do důchodu, což má negativní dopad na podniky a hospodářství. Navzdory značnému úsilí jim předcházet představují muskuloskeletální poruchy i nadále nejčastější zdravotní problém související s prací v Evropě.

Správným přístupem lze těmto muskuloskeletálním poruchám předcházet. Řešení muskuloskeletálních poruch nejen chrání jednotlivé pracovníky, ale také zlepšuje konkurenceschopnost podniků tím, že snižuje nepřítomnost z důvodu nemoci a zvyšuje produktivitu a rovněž snižuje zátěž pro vnitrostátní systémy zdravotní péče.

Cíle kampaně:

1. zvyšovat povědomí o muskuloskeletálních poruchách souvisejících s prací;
2. podporovat hodnocení rizik a přístup k řešení muskuloskeletálních poruch;
3. prokázat, že muskuloskeletální poruchy představují problém pro každého – ve všech typech pracovišť a odvětví;
4. zlepšit znalost nových a nově vznikajících rizik souvisejících s muskuloskeletálními poruchami;
5. zdůraznit potřebu opětovného začlenění a udržení pracovníků s chronickými muskuloskeletálními poruchami a způsob, jak toho lze dosáhnout;
6. podporovat výměnu informací a osvědčených postupů mezi příslušnými zúčastněnými stranami.

Kdo se může kampaně zúčastnit?

K účasti v kampani jsou vybízeny všechny zainteresované osoby nebo organizace – na evropské i vnitrostátní úrovni, jakékoli velikosti a z kteréhokoli odvětví, zejména:

- zaměstnavatelé, vedoucí pracovníci, zaměstnanci a zástupci BOZP ve veřejném i soukromém sektoru,
- kontaktní místa EU-OSHA a sociální partneři a jejich sítě,
- výbory pro kolektivní vyjednávání,
- tvůrci politik,
- výzkumná společenství v oblasti BOZP,
- inspektoráty práce,
- společenství v oblasti veřejného zdraví,

- odvětví vzdělávání (základní, střední, terciární a odborné),
- návrháři výrobků a průmysloví designéři,
- sdělovací prostředky.

Myšlenkou této kampaně není jen zvýšit povědomí o muskuloskeletálních poruchách souvisejících s prací a o jejich negativním dopadu na postižené osoby, podniky a společnost, ale i podpořit společné úsilí o zajištění toho, že budou přijímána účinná preventivní opatření k řešení muskuloskeletálních poruch.

Důležitá data:

Zahájení kampaně – říjen 2020

Evropské týdny BOZP – říjen 2020, 2021 a 2022

Akce zaměřená na sdílení správné praxe v rámci kampaně Zdravé pracoviště – říjen 2021

Výsledky soutěže Ceny za správnou praxi v rámci kampaně Zdravé pracoviště – duben 2022

Summit kampaně Zdravé pracoviště – listopad 2022

Více informací:

<https://healthy-workplaces.eu/cs>

nebo na

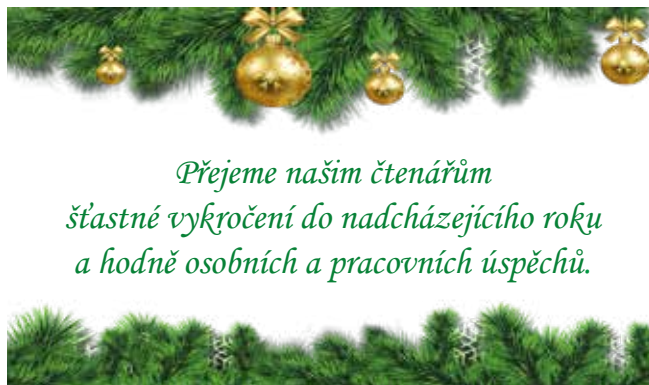
www.ceskyfocalpoint.cz/?page_id=25.

*Hana Hlavičková
vedoucí Národního informačního,
osvětového a vzdělávacího střediska,
Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v. v. i.*

V roce 2020 získalo prestižní
ocenění
BEZPEČNÝ PODNIK
29 společností.

[www.suip.cz/bezpecnost-prace/
bezpecny-podnik](http://www.suip.cz/bezpecnost-prace/bezpecny-podnik)

*Přejeme našim čtenářům
šťastné vykročení do nadcházejícího roku
a hodně osobních a pracovních úspěchů.*

VÝSLEDKY KONTROLNÍ ČINNOSTI OBLASTNÍHO INSPEKTORÁTU PRÁCE PRO PLZEŇSKÝ KRAJ A KARLOVARSKÝ KRAJ V DĚTSKÝCH SKUPINÁCH V ROCE 2019

V roce 2019 provedl Oblastní inspektorát práce pro Plzeňský kraj a Karlovarský kraj se sídlem v Plzni celkem 6 kontrol cíleně zaměřených na dodržování zákona č. 247/2014 Sb., zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů. Pět kontrol bylo provedeno na základě plánu kontrolní činnosti a jedna kontrola byla zaměřena na prošetření podaného podnětu. U všech kontrolovaných subjektů byla provozována služba péče o dítě v dětské skupině poskytovatelem zapsaným do evidence poskytovatelů. Poskyvatelé poskytovali službu péče o dítě v dětské skupině pečujícími osobami, které byly odborně a zdravotně způsobilé, trestně bezúhonné a dosahovaly věku 18 let. Bezúhonnost byla u všech pečujících osob doložena výpisem z evidence Rejstříku trestů. Všechny kontrolované pečující osoby byly v základním pracovněprávním vztahu s poskytovatelem a v době kontroly vykonávaly činnost přímo působící na dítě spočívající v hlídání a péči o dítě. Převážná část pečujících osob měly profesní kvalifikaci chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky.

Ve třech případech byla odborná způsobilost pečujících osob doložena maturitním vysvědčením – odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry. U pěti kontrolovaných subjektů poskytovatel zpracoval a dodržoval pravidla organizace poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, kde měl řádně uvedenou právní osobu, označení dětské skupiny a údaje o počtu dětí v dětské skupině, adresu místa poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, den započetí poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a podmínky poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. U jednoho kontrolovaného subjektu bylo zjištěno, že v pravidlech organizace poskytování služby péče o dítě v dětské skupině nemá stanovena kritéria, na základě kterých je v konkrétním pří-

padě určena výše úhrady nákladů za službu péče o dítě v dětské skupině. Dále všichni kontrolovaní poskytovatelé měli zpracovaný plán výchovy a péče o dítě, který byl řádně dodržován. Kontrolované subjekty měly zpřístupněná vnitřní pravidla a plán výchovy a péče v prostorách – ve všech případech ve vstupních halách, v nichž je služba péče o dítě v dětské skupině poskytována a které jsou přístupné rodičům. Kontrolované subjekty vedou evidenci dětí za účelem zajištění kvality poskytované péče, provozních a organizačních záležitostí poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a pro účely kontroly podmínek poskytování péče.

Kontrolou bylo u jednoho subjektu zjištěno, že součástí evidence jednoho dítěte bylo potvrzení o zdravotním stavu dítěte vystavené později, než byla uzavřena smlouva o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině s rodiči. U kontrolovaného subjektu, na který byl podán podnět, bylo zjištěno nedodržování vnitřních pravidel organizace poskytování služby péče o dítě v dětské skupině tím, že v době kontroly poskytovatel překročil stanovenou kapacitu počtu dětí v dětské skupině o 5 dětí. Dále tento poskytovatel nezajistil nejnižší počet pečujících osob v jedné dětské skupině tím, že v době kontroly bylo v dětské skupině přítomno 13 dětí, z nichž jedno dítě bylo mladší 2 let, přičemž na místě byly pouze 2 pečující osoby. Co se týče kontroly dodržování zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, bylo zjištěno pouze drobné porušení, kdy poskytovatel (zaměstnavatel) neuvedl v dohodě o provedení práce uzavřené s pečující osobou (zaměstnancem) dobu, na kterou se tato dohoda uzavírá.

*Milena Schleissová, Mgr. Aleš Illický
úsek inspekce NLZ
Oblastní inspektorát práce pro
Plzeňský kraj a Karlovarský kraj*

PROFESIONÁL – KOORDINÁTOR BOZP NA STAVENIŠTI – VÝSLEDKY 3. ROČNÍKU SOUTĚŽE

V loňském roce byl při příležitosti evropského týdne bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vyhlášen Výzkumným ústavem bezpečnosti práce, v. v. i., pod záštitou Ministerstva práce a sociálních věcí a ve spolupráci se Státním úřadem inspekce práce v pořadí již 3. ročník soutěže PROFESIONÁL – KOORDINÁTOR BOZP NA STAVENIŠTI. Mediálním partnerem byla již tradičně společnost Wolters Kluwer ČR, a.s.

Vzhledem k pandemii koronaviru bylo hodnocení projektů zaslaných do soutěže provedeno per rollam. Odborná komise vybrala dva vítěze, a to v kategorii A a B.

V kategorii A, určené pro fyzické osoby zajišťující zákonné povinnosti koordinátora BOZP na staveništi v přípravné fázi staveb, zvítězil Ing. Jiří Perďoch z Arrano Group s.r.o., který se přihlásil s projektem Plán BOZP pro stavbu Rekonstrukce Polikliniky Zahradníková – 3. a 4. etapa, kde jako koordinátor BOZP na staveništi během přípravy stavby navrhl konkrétní postupy a technická řešení pro provádění prací ve spolupráci s projektantem stavby.

V kategorii B, určené pro fyzické osoby zajišťující zákonné povinnosti koordinátora BOZP na staveništi při realizaci staveb, byl jako vítězný vybrán projekt Ing. Dalibora Altera, rovněž z Arrano Group s.r.o. V tomto projektu s názvem Optimalizace trati Český Těšín – Dětmorovice projektoval Ing. Alter jako koordinátor BOZP na staveništi opatření zaměřená na kritické body stavby vůči provozované dopravní cestě a dále opatření při pracích na mostním objektu vůči splavnosti řeky a zaměřil se i na digitalizaci a přístupnost dat.

*Mgr. Alena Horáčková
Výzkumný ústav bezpečnosti
práce, v. v. i.*